CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL
INTRARE NR. 7111
ZIUA 30 LUNA 10 ANUL 26

ROMANIA

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

EXPUNERE DE MOTIVE

la Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă

I. Necesitatea intervenției legislative

Prezenta inițiativă legislativă pornește de la necesitatea trecerii de la un model predominant centrat pe protecție și prestații sociale la un model care păstrează integral protecția socială, dar o completează cu instrumente concrete pentru autonomie, educație, formare profesională, integrare și menținere în muncă, precum și acces la tehnologiile moderne.

Persoanele cu dizabilități se confruntă în continuare cu bariere care nu țin numai de starea de sănătate sau de gradul de handicap, ci și de lipsa accesibilității, dificultatea tranziției de la sistemul de protecție a copilului la cel pentru adulți, accesul redus la formare adaptată, lipsa serviciilor individualizate la locul de muncă și costurile pe care adaptarea rezonabilă le poate presupune pentru angajator.

În același timp, transformarea digitală și dezvoltarea accelerată a instrumentelor de inteligență artificială creează oportunități noi. Pentru numeroase activități profesionale, tehnologia poate reduce barierele de mobilitate, comunicare, vedere, auz sau organizare a muncii și poate permite desfășurarea unor activități care anterior necesitau adaptări dificil de realizat.

Inițiativa urmărește, în consecință, ca tehnologia să devină un instrument concret de incluziune, iar politica publică să fie evaluată nu numai prin numărul de prestații sau cursuri finanțate, ci prin rezultatul final: persoane care dobândesc autonomie, intră pe piața muncii și rămân în activitate.

II. Problemele identificate

1. Tranziția insuficient coordonată de la copil la adult

Împlinirea vârstei de 18 ani determină trecerea între două mecanisme administrative distincte de evaluare și protecție. Atunci când procedurile nu sunt pregătite din timp, beneficiarul și familia pot fi obligați să reia demersuri administrative într-un moment deja dificil, iar întârzierile administrative pot afecta continuitatea drepturilor și serviciilor.

Proiectul introduce termene clare de informare și transmitere a documentelor, desemnarea unui manager de caz, posibilitatea începerii evaluării înainte de majorat și o perioadă limitată de continuitate provizorie a efectelor certificatului pentru copil atunci când întârzierea nu este imputabilă persoanei.

2. Lipsa serviciilor de tranziție către viața adultă

Sprijinul pentru tinerii cu dizabilități nu trebuie să înceapă abia după împlinirea vârstei de 18 ani. Pregătirea pentru continuarea studiilor, viață independentă și integrare profesională trebuie începută înainte de majorat și continuată suficient după acesta. Din acest motiv, proiectul instituie servicii de tranziție pentru grupa de vârstă 16–26 de ani, în comunitate, fără condiționarea de rezidență într-un centru.

3. Acces limitat la competențe digitale și tehnologii asistive

Oferta generală de formare profesională nu este întotdeauna accesibilă persoanelor cu dizabilități, iar platformele, materialele și evaluările pot crea bariere suplimentare. Proiectul instituie un program național cu minimum 3.000 de locuri anual, cu obligația accesibilizării cursurilor și posibilitatea finanțării tehnologiilor asistive necesare participării.

4. Distanța dintre angajare și integrarea efectivă în muncă

Angajarea formală nu garantează integrarea profesională. Unele persoane au nevoie, temporar sau permanent, de sprijin pentru învățarea sarcinilor, comunicare, orientare, organizarea activității sau folosirea tehnologiilor asistive. Introducerea serviciilor individualizate de angajare asistată și sprijin specializat la locul de muncă urmărește reducerea abandonului și creșterea stabilității raporturilor de muncă.

5. Costurile adaptării locului de muncă și necesitatea stimulării retenției

Pentru anumite locuri de muncă, integrarea reală presupune costuri suplimentare: echipamente asistive, software accesibil, mobilier adaptat, mijloace speciale de comunicare sau alte ajustări individualizate. Proiectul permite

finanțarea a până la 90% din aceste cheltuieli, în limita a 30 de indicatori sociali de referință, cu aprobarea prealabilă a cheltuielilor și cu reguli privind recuperarea sumelor și interzicerea dublei finanțări.

În plus, sistemele de stimulare existente sunt orientate în principal către momentul angajării. Proiectul adaugă o componentă de retenție, prin bonusul de stabilitate acordat după minimum 24 de luni, astfel încât politica publică să recompenseze nu doar intrarea formală în muncă, ci menținerea sustenabilă în activitate.

III. Principalele soluții legislative propuse

1. Introducerea, între principiile Legii nr. 448/2006, a valorificării potențialului individual și profesional prin educație, muncă, tehnologii asistive și instrumente digitale accesibile.

2. Crearea serviciilor de tranziție către viața adultă pentru tinerii cu handicap între 16 și 26 de ani.

3. Instituirea Programului național pentru competențe digitale, tehnologii asistive și inteligență artificială accesibilă, cu minimum 3.000 de locuri de formare anual.

4. Reglementarea serviciilor individualizate de angajare asistată și sprijin specializat la locul de muncă.

5. Finanțarea de până la 90% a costurilor eligibile pentru adaptarea rezonabilă a locului de muncă, în limita a 30 de indicatori sociali de referință, cu aprobarea cheltuielilor înainte de efectuarea lor.

6. Introducerea unui bonus de stabilitate pentru angajatorii care mențin în muncă persoane cu handicap grav sau accentuat minimum 24 de luni.

7. Introducerea, în Legea nr. 76/2002, a unui supliment temporar pentru angajarea pe durată nedeterminată a persoanelor cu handicap grav sau accentuat care prezintă nevoi individuale de sprijin, precum și reglementarea expresă a cumulului cu subvenția existentă.

8. Crearea Programului Național pentru Incluziune prin Muncă și Tehnologie și corelarea fundamentării bugetului acestuia cu nivelul sumelor colectate de la angajatorii care nu îndeplinesc obligațiile prevăzute la art. 78 din Legea nr. 448/2006.

9. Crearea, prin noul art. 86^2, a unui mecanism administrativ de tranziție copil–adult, cu informare anticipată, transfer de documente, manager de caz și continuitatea provizorie a drepturilor atunci când întârzierea nu este imputabilă beneficiarului.

10. Introducerea unei obligații anuale de raportare către Parlament a rezultatelor măsurilor, inclusiv menținerea în muncă la 6, 12 și 24 de luni și costul public mediu per persoană integrată profesional.

IV. Stimulentele pentru angajatori și mecanismele anti-abuz

Proiectul păstrează caracterul stimulativ al intervenției legislative, dar evită suprapunerea necontrolată a facilităților. Legea nr. 76/2002 reglementează deja subvenții pentru angajatorii care încadrează în muncă persoane cu handicap. Noua intervenție este construită complementar, pentru situațiile în care gradul de handicap și evaluarea individuală indică nevoi suplimentare de sprijin.

Sunt propuse trei instrumente distincte: finanțarea adaptării locului de muncă, un supliment temporar de integrare pentru persoanele cu handicap grav sau accentuat și un bonus de stabilitate acordat după minimum 24 de luni. Fiecare instrument urmărește o etapă diferită a procesului de integrare: accesul efectiv la locul de muncă, acomodarea și menținerea raportului de muncă.

Pentru ca suplimentul prevăzut la noul art. 85^3 să poată fi acordat împreună cu subvenția existentă, proiectul modifică expres art. 95 alin. (1^3) din Legea nr. 76/2002. Cumulul este permis numai în limitele intensității maxime de ajutor aplicabile și fără finanțarea dublă a acelorași costuri eligibile.

Pentru prevenirea utilizării artificiale a facilităților, proiectul prevede obligații minime de menținere în muncă, recuperarea sumelor în cazul încetării imputabile angajatorului, reguli de necumulare pentru aceeași cheltuială sau același scop, aprobarea prealabilă a finanțărilor pentru adaptarea locului de muncă și excluderea transferurilor artificiale între întreprinderi afiliate.

V. Impactul social și economic estimat

Măsurile propuse au potențialul de a produce un efect social și economic dublu. Pentru persoana cu dizabilitate, participarea la muncă înseamnă venit propriu, autonomie, dezvoltare profesională și participare socială. Pentru stat, creșterea ocupării poate conduce, pe termen mediu și lung, la venituri fiscale suplimentare și la reducerea dependenței exclusive de prestații sociale.

Pentru angajatori, finanțarea adaptărilor și serviciilor individualizate reduce costul inițial al integrării, iar bonusul de stabilitate încurajează investiția pe termen lung în angajat. Pentru economie, măsurile pot extinde baza de persoane active într-un context în care digitalizarea permite tot mai multe forme flexibile și accesibile de muncă.

Impactul efectiv va fi monitorizat anual prin indicatori de rezultat, nu doar de activitate. Proiectul impune raportarea numărului de persoane angajate și menținute în muncă la 6, 12 și 24 de luni, precum și a cheltuielii publice medii pentru fiecare persoană integrată profesional.

VI. Impactul financiar și sursele de finanțare

Aplicarea proiectului implică cheltuieli bugetare suplimentare, în special pentru serviciile de tranziție, programul de formare, finanțarea adaptărilor locurilor de muncă, serviciile de sprijin și stimulentele acordate angajatorilor. Cuantificarea totală depinde de numărul beneficiarilor eligibili, de costurile unitare ale serviciilor și de nivelul efectiv al solicitărilor aprobate.

Pentru transparență, costurile unitare maxime ale principalelor stimulente pot fi determinate direct din lege. La valoarea indicatorului social de referință de 660 lei, utilizată exclusiv ca reper pentru anul 2026, rezultă următoarele valori orientative:

Instrument	Formula legală de calcul	Valoare unitară orientativă
Adaptarea locului de muncă	maximum 30 ISR, în limita a 90% din cheltuielile eligibile	maximum 19.800 lei
Bonusul de stabilitate	8 ISR/persoană, o singură dată	5.280 lei
Suplimentul de integrare	2 ISR/lună × maximum 12 luni	maximum 15.840 lei/persoană

Costul total al stimulentelor se calculează prin înmulțirea costului unitar efectiv cu numărul beneficiarilor aprobați. Pentru programul de formare, costul se determină prin înmulțirea numărului de locuri finanțate cu costul mediu eligibil al unui program accesibilizat. Pentru serviciile de tranziție și sprijin la locul de muncă, costul se fundamentează în raport cu standardele de cost și numărul beneficiarilor, date care se află la autoritățile responsabile.

Proiectul indică expres sursele posibile de finanțare: bugetul de stat, bugetul asigurărilor pentru șomaj, bugetele locale, fondurile externe nerambursabile, programele și instrumentele financiare ale Uniunii Europene și alte surse prevăzute de lege. Măsurile cu impact bugetar intră în vigoare la 1 ianuarie al anului următor publicării, dar nu mai devreme de 180 de zile, pentru a permite fundamentarea creditelor bugetare.

În conformitate cu art. 15 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, inițiatorii vor solicita Guvernului fișa financiară aferentă propunerii legislative. Estimarea oficială va utiliza datele deținute de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului și Ministerul Finanțelor. Estimările transmise după publicarea legii,

prevăzute de art. V alin. (4), au rol de implementare și fundamentare bugetară și nu înlocuiesc fișa financiară solicitată în cursul procedurii parlamentare.

În cazul Programului Național pentru Incluziune prin Muncă și Tehnologie, proiectul stabilește că la fundamentarea anuală a creditelor bugetare se are în vedere inclusiv nivelul sumelor colectate ca urmare a neîndeplinirii de către angajatori a obligațiilor privind încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap, fără a institui o afectare automată a veniturilor bugetare.

VII. Compatibilitatea cu cadrul constituțional și european

Proiectul urmărește realizarea principiilor constituționale privind egalitatea în drepturi, protecția persoanelor cu handicap, dreptul la muncă și obligația statului de a asigura condițiile necesare creșterii calității vieții. În ceea ce privește măsurile cu impact bugetar, textul stabilește sursele de finanțare și o intrare în vigoare etapizată, care permite fundamentarea bugetară și adoptarea normelor de aplicare.

Măsurile privind adaptarea rezonabilă, tehnologiile asistive, accesul la educație și formare, sprijinul pentru viață independentă și participarea pe piața muncii sunt în concordanță cu abordarea bazată pe drepturi consacrată de Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și cu obiectivele europene de incluziune, accesibilitate și ocupare.

În materia ajutorului de stat, legislația Uniunii Europene permite ajutoare salariale pentru lucrătorii cu dizabilități și compensarea costurilor suplimentare generate de angajarea acestora, în limitele și condițiile stabilite de reglementările europene. Proiectul introduce expres obligația respectării intensității maxime, a costurilor eligibile și a regulilor de cumul, precum și aprobarea schemelor necesare înainte de acordarea finanțărilor.

VIII. Corelarea cu legislația în vigoare

Articolul 3 din Legea nr. 448/2006 se încheie în prezent cu lit. p); în consecință, noul principiu este introdus ca lit. q).

Mecanismul de tranziție copil-adult este reglementat prin noul art. 86^2, imediat după dispozițiile privind certificatul de încadrare în grad de handicap pentru copii, și nu ca alineate ale art. 87, care privește atribuțiile comisiei de evaluare a adulților.

Legea nr. 448/2006 conține deja art. 94^1 și art. 94^2, motiv pentru care Programul Național pentru Incluziune prin Muncă și Tehnologie este reglementat prin noile art. 94^3 și 94^4. Pentru sancționarea distinctă a neîndeplinirii obligațiilor de tranziție se introduce art. 100^4, după art. 100^1–100^3 existente.

În forma consolidată a Legii nr. 76/2002 sunt deja reglementate art. 85[1] şi art. 85[2]; în consecinţă, noul supliment pentru incluziunea profesională este introdus ca art. 85[3]. Pentru a înlătura interdicţia generală de cumul, art. 95 alin. (1[3]) este modificat expres, cu păstrarea limitelor impuse de legislaţia ajutorului de stat.

Normele metodologice vor fi actualizate prin modificarea Hotărârii Guvernului nr. 268/2007 şi a Hotărârii Guvernului nr. 174/2002, iar sancţiunile contravenţionale vor intra în vigoare numai după intrarea în vigoare a obligaţiilor pe care le protejează.

IX. Rezultatul urmărit

Rezultatul urmărit de iniţiativă este dezvoltarea unui sistem în care persoana cu dizabilitate nu este privită exclusiv ca beneficiar al protecţiei sociale, ci ca persoană cu dreptul şi posibilitatea efectivă de a învăţa, de a munci, de a utiliza tehnologia, de a obţine venituri proprii şi de a participa deplin la viaţa comunităţii.

Protecţia socială rămâne necesară şi nu este diminuată prin prezenta iniţiativă. Proiectul adaugă însă instrumente active de autonomie şi incluziune, astfel încât succesul politicii publice să poată fi măsurat inclusiv prin numărul persoanelor care intră pe piaţa muncii şi rămân în activitate.

INIŢIATORI:

SIMU AURORA TASICA

ALBU DUMITRIŢA

CSILLAG DUDDI

Paclişan Gheorghe Petru

Tabel cu Susținătorii

propunerii legislative privind modificarea și completarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă

Nr.crt	Nume și prenume	Grup Parlamentar	Semnătura
1	GROZA CĂLIN FLORIN	PSD	
2	[illegible]	UPR	
3	[illegible]	PSD	
4	[illegible]	S.D.S. RO	
5	PORUMBOIU GABRIELA	UPR.	
6	Kroncs Sebestian	POT	

CONSILIUL ECONOMIC ŞI SOCIAL
INTRARE Nr. 7111
IEŞIRE
Ziua 30 Luna 10 An 26

ROMÂNIA
SENAT

ROMANIA

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT CAMERA DEPUTAŢILOR

LEGE

pentru modificarea şi completarea Legii nr. 448/2006 privind protecţia şi promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, precum şi pentru modificarea şi completarea Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru şomaj şi stimularea ocupării forţei de muncă

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I

Legea nr. 448/2006 privind protecţia şi promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1 din 3 ianuarie 2008, cu modificările şi completările ulterioare, se modifică şi se completează după cum urmează:

1. La articolul 3, după litera p) se introduce o nouă literă, lit. q), cu următorul cuprins:

„q) valorificarea potenţialului individual şi profesional al persoanelor cu handicap, prin educaţie, formare profesională continuă, acces la muncă, tehnologii asistive, instrumente digitale accesibile şi măsuri de sprijin pentru participarea deplină la viaţa socială şi economică."

2. După articolul 54 se introduce un nou articol, art. 54^1, cu următorul cuprins:

„Art. 54^1 – (1) Consiliile judeţene, respectiv consiliile locale ale sectoarelor municipiului Bucureşti, asigură, prin direcţiile generale de asistenţă socială şi protecţia copilului, servicii de tranziţie către viaţa adultă pentru tinerii cu handicap cu vârsta cuprinsă între 16 şi 26 de ani.

(2) Serviciile prevăzute la alin. (1) au ca scop dezvoltarea autonomiei personale, continuarea educației și formării, pregătirea pentru muncă, integrarea profesională și participarea la viața comunității.

(3) Serviciile se acordă cu prioritate în comunitate și pot fi organizate sub forma centrelor de zi, echipelor mobile, serviciilor de angajare asistată și sprijin specializat la locul de muncă, programelor de mentorat sau a serviciilor integrate, fără instituirea obligației de rezidență a beneficiarului.

(4) Serviciile cuprind, în funcție de nevoile individuale:

a) orientare școlară, universitară și profesională;

b) consiliere psihologică și vocațională;

c) formarea deprinderilor pentru viață independentă;

d) sprijin pentru continuarea studiilor și formării profesionale;

e) mediere și acompaniere pe piața muncii;

f) pregătirea pentru interviuri și integrarea în colectivul de muncă;

g) informare privind drepturile sociale și profesionale;

h) acces la tehnologii asistive și instrumente digitale accesibile;

i) consiliere pentru familie și aparținători în vederea susținerii autonomiei persoanei.

(5) Accesul la servicii se realizează în baza evaluării nevoilor și a planului individual de servicii, cu participarea directă a persoanei beneficiare și cu respectarea voinței, preferințelor, demnității și autonomiei acesteia.

(6) Finanțarea serviciilor se asigură din bugetele locale, din sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat, din bugetul de stat, din fonduri externe nerambursabile și din alte surse prevăzute de lege.

(7) Standardele minime de calitate și metodologia de organizare a serviciilor de tranziție se aprobă prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi."

3. După articolul 77 se introduc două noi articole, art. 77^1 și art. 77^2, cu următorul cuprins:

„Art. 77^1 – (1) Se instituie Programul național pentru competențe digitale, tehnologii asistive și inteligență artificială accesibilă persoanelor cu handicap, denumit în continuare Programul.

(2) Programul urmărește dobândirea și dezvoltarea competențelor digitale și profesionale cerute pe piața muncii, inclusiv utilizarea în condiții de siguranță a sistemelor de inteligență artificială și a tehnologiilor asistive.

(3) Programul este coordonat de ministerul responsabil pentru protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități, prin Autoritatea Națională pentru Protecția

Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, în colaborare cu Ministerul Educației și Cercetării și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

(4) Programul asigură anual cel puțin 3.000 de locuri de formare la nivel național, distribuite regional și adaptate diferitelor tipuri și grade de handicap, în limita creditelor bugetare aprobate cu această destinație.

(5) Cursurile pot fi organizate în format fizic, online sau hibrid și pot include competențe digitale de bază și avansate, utilizarea instrumentelor de inteligență artificială, programare și operare de sisteme informatice, analiză și prelucrare de date, securitate cibernetică, activități administrative și profesionale asistate digital, utilizarea tehnologiilor asistive, precum și alte competențe pentru care există cerere pe piața muncii.

(6) Furnizorii selectați au obligația de a asigura accesibilitatea cursurilor, adaptarea rezonabilă a procesului de instruire și evaluare și compatibilitatea platformelor utilizate cu tehnologiile asistive.

(7) Participanții pot beneficia, în funcție de evaluarea nevoilor individuale, de tehnologii asistive, echipamente ori licențe software necesare participării la program.

(8) Criteriile de acces, standardele de accesibilitate, metodologia de selecție a furnizorilor, cheltuielile eligibile și indicatorii de rezultat se stabilesc prin normele metodologice."

„Art. 77^2 – (1) Persoana cu handicap grav sau accentuat încadrată în muncă poate beneficia, pe baza evaluării nevoilor individuale, de servicii individualizate de sprijin la locul de muncă.

(2) Serviciile pot include angajare asistată, sprijin specializat pentru pregătirea și adaptarea la sarcinile profesionale, facilitarea comunicării, orientarea în mediul de lucru, organizarea activității și adaptarea programului de lucru, integrarea în colectiv, instruirea privind utilizarea tehnologiilor asistive și asistența umană ori tehnologică necesară realizării atribuțiilor profesionale.

(3) Serviciile prevăzute la alin. (1) nu înlocuiesc dreptul la asistent personal și nu limitează obligația angajatorului de a asigura adaptarea rezonabilă a locului de muncă.

(4) Serviciile pot fi acordate temporar sau pe termen lung, în funcție de evaluarea individuală și de evoluția nevoilor beneficiarului.

(5) Finanțarea serviciilor se realizează prin agențiile pentru ocuparea forței de muncă județene și a municipiului București, în limita plafonului anual aprobat prin legea bugetului de stat sau prin bugetul asigurărilor pentru șomaj, precum și din fonduri externe nerambursabile.

(6) Finanțarea se acordă pe baza unui plan individual de sprijin și se evaluează periodic, cel puțin o dată la 12 luni."

4. După articolul 83 se introduc două noi articole, art. 83^1 și art. 83^2, cu următorul cuprins:

„Art. 83^1 – (1) Angajatorii care încadrează în muncă persoane cu handicap pot beneficia, la cerere, de finanțarea cheltuielilor efectuate pentru adaptarea rezonabilă a locului de muncă, achiziția de echipamente și tehnologii asistive, accesibilizarea aplicațiilor, platformelor și instrumentelor digitale, adaptarea mobilierului și echipamentelor de lucru, realizarea unor mijloace speciale de comunicare și alte măsuri individualizate necesare desfășurării activității profesionale.

(2) Finanțarea poate acoperi până la 90% din cheltuielile eligibile, fără a depăși, pentru aceeași persoană și același angajator, echivalentul a 30 de indicatori sociali de referință într-o perioadă de 36 de luni.

(3) Finanțarea se aprobă anterior efectuării cheltuielilor, pe baza unui plan individual de adaptare a locului de muncă și a documentelor justificative stabilite prin normele metodologice.

(4) Nu sunt eligibile cheltuielile care reprezintă obligații generale de accesibilitate aplicabile angajatorului independent de angajarea persoanei respective și cheltuielile care nu sunt necesare în raport cu nevoile individuale ale salariatului. Aceeași cheltuială eligibilă nu poate fi finanțată din două sau mai multe surse publice, iar valoarea cumulată a sprijinului nu poate depăși valoarea cheltuielii eligibile.

(5) Finanțarea se acordă prin agențiile pentru ocuparea forței de muncă, în limita creditelor bugetare aprobate.

(6) Angajatorul are obligația de a menține raportul de muncă al persoanei pentru care s-a acordat finanțarea cel puțin 24 de luni de la data acordării acesteia.

(7) În cazul încetării raportului de muncă înaintea termenului prevăzut la alin. (6), din motive imputabile angajatorului, sumele acordate se recuperează proporțional cu perioada rămasă.

(8) Obligația de restituire nu se aplică în cazurile de încetare a raportului de muncă din cauze neimputabile angajatorului, stabilite prin normele metodologice.

(9) Finanțarea se acordă cu respectarea legislației naționale și europene privind ajutorul de stat și ajutorul de minimis, a intensității maxime aplicabile și a regulilor privind cumulul ajutoarelor."

„Art. 83^2 – (1) Angajatorul care menține fără întrerupere raportul de muncă al unei persoane cu handicap grav sau accentuat pentru o perioadă de cel puțin 24 de luni poate beneficia, la cerere, de un bonus de stabilitate.

(2) Bonusul de stabilitate este egal cu valoarea a 8 indicatori sociali de referință pentru fiecare persoană menținută în activitate.

(3) Pentru acordarea bonusului, raportul de muncă trebuie să fie activ la data solicitării.

(4) Bonusul se acordă o singură dată pentru aceeaşi persoană la acelaşi angajator.

(5) Nu beneficiază de bonus angajatorii aflaţi în insolvenţă, faliment, dizolvare sau lichidare, cei care au obligaţii de restituire neachitate rezultate din măsuri de stimulare a ocupării forţei de muncă, cei sancţionaţi definitiv, în ultimii doi ani, pentru discriminarea persoanei pentru care se solicită bonusul sau cei care au realizat transferuri artificiale de personal între întreprinderi afiliate în scopul obţinerii facilităţii.

(6) Bonusul se acordă prin agenţiile pentru ocuparea forţei de muncă judeţene şi a municipiului Bucureşti, în limita creditelor bugetare aprobate şi cu respectarea legislaţiei privind ajutorul de stat şi ajutorul de minimis, a intensităţii maxime aplicabile şi a costurilor eligibile.

(7) Bonusul de stabilitate poate fi cumulat cu măsurile acordate pentru angajarea persoanelor cu handicap numai dacă respectivele măsuri au scopuri şi costuri eligibile diferite şi nu determină dubla finanţare a aceloraşi cheltuieli."

5. După articolul 86^1 se introduce un nou articol, art. 86^2, cu următorul cuprins:

„Art. 86^2 – (1) Pentru copilul încadrat în grad de handicap grav sau accentuat, direcţia generală de asistenţă socială şi protecţia copilului informează copilul, într-o formă adaptată vârstei şi capacităţii sale de înţelegere, precum şi reprezentantul legal, cu cel puţin 180 de zile înainte de împlinirea vârstei de 18 ani, cu privire la procedura de evaluare şi încadrare în grad şi tip de handicap ca adult.

(2) Cu cel puţin 120 de zile înainte de împlinirea vârstei de 18 ani, direcţia generală de asistenţă socială şi protecţia copilului transmite din oficiu serviciului de evaluare complexă a persoanelor adulte cu handicap documentele relevante strict necesare pregătirii evaluării, după informarea copilului şi a reprezentantului legal, cu respectarea legislaţiei privind protecţia datelor cu caracter personal, a voinţei, preferinţelor şi autonomiei persoanei.

(3) Serviciul de evaluare complexă completează dosarul împreună cu tânărul şi, după caz, cu reprezentantul său legal şi realizează demersurile de evaluare astfel încât comisia de evaluare să poată emite certificatul pentru adult, cu începerea valabilităţii de la data împlinirii vârstei de 18 ani. Procedura de evaluare poate fi începută anterior acestei date.

(4) În situaţia în care procedura nu a fost finalizată până la împlinirea vârstei de 18 ani din motive neimputabile persoanei, efectele certificatului de încadrare în grad de handicap pentru copil se menţin provizoriu, exclusiv în vederea continuităţii drepturilor şi serviciilor prevăzute de prezenta lege, până la emiterea certificatului pentru adult, dar nu mai mult de 180 de zile.

(5) La emiterea certificatului pentru adult, drepturile se regularizează potrivit gradului și datei de valabilitate înscrise în aceasta. Sumele plătite provizoriu nu se recuperează dacă întârzierea nu este imputabilă persoanei, cu excepția situațiilor de fraudă, declarații false ori documente false.

(6) Direcția generală de asistență socială și protecția copilului desemnează un manager de caz pentru coordonarea tranziției, transferul documentelor și asigurarea continuității serviciilor, cu cel puțin 180 de zile înainte de împlinirea vârstei de 18 ani.

(7) Procedura de aplicare, categoriile de documente care se transmit și responsabilitățile instituțiilor implicate se stabilesc prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi."

6. După articolul 94^2 se introduc două noi articole, art. 94^3 și art. 94^4, cu următorul cuprins:

„Art. 94^3 – (1) Se instituie Programul Național pentru Incluziune prin Muncă și Tehnologie, destinat finanțării măsurilor de creștere a participării persoanelor cu handicap pe piața muncii.

(2) Programul este coordonat de ministerul responsabil pentru protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități, prin Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, în colaborare cu Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

(3) Programul se finanțează din credite aprobate anual prin bugetul de stat, din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în condițiile legii, din fonduri externe nerambursabile, programe și instrumente financiare ale Uniunii Europene, donații și sponsorizări, în condițiile legii, precum și din alte surse prevăzute de lege.

(4) La fundamentarea anuală a creditelor bugetare destinate Programului se are în vedere inclusiv nivelul sumelor încasate la bugetul de stat de la angajatori ca urmare a neîndeplinirii obligațiilor privind încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap prevăzute la art. 78.

(5) Sumele alocate Programului se evidențiază distinct în bugetul ministerului responsabil pentru protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități și, după caz, în bugetul asigurărilor pentru șomaj."

„Art. 94^4 – Fondurile Programului Național pentru Incluziune prin Muncă și Tehnologie se utilizează cu prioritate pentru:

a) formarea și reconversia profesională a persoanelor cu handicap;

b) dezvoltarea competențelor digitale și utilizarea tehnologiilor asistive și a inteligenței artificiale;

c) adaptarea și accesibilizarea locurilor de muncă;

d) servicii de angajare asistată și sprijin individualizat la locul de muncă;

e) stimulente pentru angajarea și menținerea în muncă a persoanelor cu handicap;

f) finanțarea serviciilor de tranziție către viața adultă;

g) programe de antreprenoriat și activități independente pentru persoanele cu handicap;

h) dezvoltarea și achiziția de tehnologii asistive;

i) cercetarea, evaluarea și dezvoltarea de soluții tehnologice pentru incluziune."

7. După articolul 100^3 se introduce un nou articol, art. 100^4, cu următorul cuprins:

„Art. 100^4 – (1) Constituie contravenții, dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să constituie infracțiuni, următoarele fapte:

a) nerespectarea de către direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului a obligațiilor de informare, transmitere a documentelor și desemnare a managerului de caz prevăzute la art. 86^2 alin. (1), (2) și (6), cu amendă de la 10.000 lei la 20.000 lei;

b) neîndeplinirea, din motive imputabile, de către serviciile de evaluare complexă a persoanelor adulte cu handicap și comisiile de evaluare a obligațiilor prevăzute la art. 86^2 alin. (3), cu amendă de la 10.000 lei la 30.000 lei.

(2) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute la alin. (1) se fac de către inspectorii sociali.

(3) Prevederile prezentului articol se completează cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare."

Art. II

Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 103 din 6 februarie 2002, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. După articolul 85^2 se introduce un nou articol, art. 85^3, cu următorul cuprins:

„Art. 85^3 – (1) Angajatorii care, pentru încadrarea în muncă pe durată nedeterminată a persoanelor cu handicap grav sau accentuat, beneficiază, în condițiile art. 85 alin. (2), de suma prevăzută la art. 85 alin. (1), pot beneficia suplimentar de o sumă lunară egală cu 2 indicatori sociali de referință pentru fiecare persoană încadrată, pe o perioadă de maximum 12 luni.

(2) Suplimentul prevăzut la alin. (1) se acordă atunci când, în urma evaluării realizate în condiţiile stabilite prin normele metodologice, sunt identificate nevoi individuale de sprijin pentru integrarea şi menţinerea în muncă.

(3) Prevederile art. 85 alin. (6)–(8) şi ale art. 85[1] se aplică în mod corespunzător.

(4) Acordarea suplimentului este condiţionată de menţinerea raportului de muncă pentru o perioadă de cel puţin 24 de luni de la data angajării.

(5) În cazul încetării raportului de muncă anterior termenului prevăzut la alin. (4), din motive imputabile angajatorului, acesta este obligat la restituirea sumelor încasate în temeiul prezentului articol, proporţional cu perioada rămasă, la care se adaugă dobânda de referinţă a Băncii Naţionale a României în vigoare la data încetării raportului de muncă.

(6) Suplimentul nu poate fi acordat pentru aceeaşi persoană dacă angajatorul beneficiază, pentru aceeaşi perioadă şi aceleaşi costuri eligibile, de o altă măsură de sprijin finanţată din fonduri publice.

(7) Valoarea cumulată a ajutoarelor salariale acordate pentru aceeaşi persoană nu poate depăşi intensitatea maximă şi costurile eligibile stabilite de legislaţia Uniunii Europene în materia ajutorului de stat. Dacă este necesar, cuantumul suplimentului se reduce până la respectarea limitei aplicabile.

(8) Prevederile prezentului articol se aplică pe baza unei scheme de ajutor de stat sau de ajutor de minimis, după caz, aprobate potrivit legii."

2. La articolul 95, alineatul (1[3]) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(1[3]) Angajatorii care încadrează în muncă persoane care îndeplinesc condiţiile prevăzute de lege pentru acordarea a două sau mai multor măsuri de stimulare a ocupării forţei de muncă a căror finanţare se asigură din bugetul asigurărilor pentru şomaj pot beneficia, pentru persoanele respective, opţional, numai de una dintre măsurile prevăzute de lege, cu excepţia situaţiilor în care prezenta lege prevede în mod expres cumulul. Măsura prevăzută la art. 85[3] poate fi cumulată cu facilitatea prevăzută la art. 85 alin. (1), acordată în condiţiile art. 85 alin. (2), cu respectarea legislaţiei naţionale şi europene în materia ajutorului de stat, a intensităţii maxime aplicabile şi fără finanţarea dublă a acelorași costuri eligibile."

Art. III

(1) În termen de 120 de zile de la data publicării prezentei legi, Guvernul modifică şi completează:

a) Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 448/2006, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 268/2007, cu modificările şi completările ulterioare;

b) Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 76/2002, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 174/2002, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Normele metodologice vor stabili cel puțin criteriile și procedura evaluării nevoilor individuale de sprijin, procedura de finanțare a adaptării locurilor de muncă, standardele pentru serviciile de angajare asistată și sprijin specializat la locul de muncă, procedura de acordare și recuperare a stimulentelor, măsurile pentru prevenirea cumulului nejustificat și a dublei finanțări, mecanismele de prevenire a angajărilor, concedierilor sau transferurilor artificiale realizate exclusiv pentru obținerea facilităților, procedura de tranziție copil–adult și indicatorii de performanță ai programelor instituite prin prezenta lege.

(3) Schemele de ajutor de stat sau de ajutor de minimis necesare aplicării măsurilor prevăzute de prezenta lege se aprobă înainte de acordarea finanțărilor, cu respectarea legislației naționale și europene aplicabile.

Art. IV

(1) Ministerul responsabil pentru protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități, împreună cu Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, întocmește anual un raport privind aplicarea măsurilor prevăzute de prezenta lege.

(2) Raportul cuprinde cel puțin numărul persoanelor participante și absolvente ale programelor de formare, numărul persoanelor încadrate în muncă, menținerea în muncă la 6, 12 și 24 de luni, numărul locurilor de muncă adaptate, numărul beneficiarilor serviciilor de sprijin, numărul angajatorilor beneficiari ai stimulentelor, cheltuielile publice totale și cheltuiala medie pentru fiecare persoană integrată profesional, distribuția regională a beneficiarilor și gradul de utilizare a fondurilor disponibile.

(3) Raportul se publică până la data de 30 iunie a anului următor pe pagina de internet a ministerului și se transmite comisiilor de specialitate ale Camerei Deputaților și Senatului.

(4) În situația în care indicatorii de integrare profesională sunt semnificativ inferiori obiectivelor stabilite prin normele metodologice, raportul va cuprinde măsurile corective propuse pentru anul următor.

(5) Primul raport se întocmește pentru primul an calendaristic complet de aplicare a măsurilor prevăzute de prezenta lege.

Art. V

(1) Prevederile art. I pct. 2–4 și pct. 6, precum și ale art. II intră în vigoare la data de 1 ianuarie a anului următor publicării prezentei legi, dar nu mai devreme de 180 de zile de la data publicării.

(2) Prevederile art. I pct. 5 intră în vigoare la 120 de zile de la data publicării prezentei legi.

(3) Prevederile art. I pct. 7 intră în vigoare la 30 de zile de la data intrării în vigoare a prevederilor art. I pct. 5.

(4) În termen de 60 de zile de la publicarea prezentei legi, autoritățile și instituțiile responsabile transmit Ministerului Finanțelor estimările privind numărul potențialilor beneficiari și necesarul financiar pentru aplicarea prevederilor care implică alocări bugetare.

(5) Finanțarea măsurilor se realizează în limita creditelor bugetare aprobate anual cu această destinație, precum și din fonduri externe nerambursabile.

(6) Autoritățile responsabile urmăresc cu prioritate utilizarea fondurilor europene disponibile pentru ocupare, competențe, digitalizare, incluziune socială și tehnologii asistive.

Art. VI

Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu modificările și completările aduse prin prezenta lege, se va republica în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE
SENATULUI

PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR